

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 51.

Lýsingarprisur fyri petitreglu: 30 oyr. á forsiðuni,
20 oyr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst
avsláttur í prisinum.

Leygardag hin 20. decemir 1930.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsinum, brévasvarstøðum
og skrivstovuni. Telf. 143.

4. árg.

Et Parti Manufaktur og Galoscher

og et Parti Isenkram

udsælges nu og til Nytaar med 20 pCt.
Rabat pr. kontant.

J. P. EVENSEN & SØN
TELEFON 12

Slaver.

Fiskernes økonomiske Kaar.

Folketingsmand Hans Nielsens Fremstilling i
Rigsdagen samstemmer med Fakta.

Vi har med Interesse fulgt Bladpolitikken om den færøske Fiskers økonomiske Stilling. Vi kan ikke nægte, at denne Politik har vakt baade Harne og Bedrøvelse. Det har harnet og bedrøvet os, at den færøske Fisker finder saa lidt Forstaaelse hos de ansvarbaerende og førende, ogsaa inden for vor egen Forening paa Færøerne. Men desto større Grund har vi til at være den danske Socialdemokrat, Folketingsmand Hans Nielsen taknemmelige for hans djærve og sande Ord om vore Kaar, som, saa underligt det end lyder, selveste Folketingsmanden, Hr. Samuelsen og Sekretæren i Føroya Fiskimannafelag forhenværende Socialdemokrat og Selvstyremand, nu Købmændenes virksomhedsfuldeste Pen, paa bedste Maade prøver at kaste Skjul over. Vi Fiskere er af den Formening, at Hr. Samuelsen med Tilhængere kunde benytte sine Kræfter til bedre Formaal end at forspejle den danske Rigsdag et falskt Billede af hvordan Fiskerne er stillede paa Færøerne. Men Hr. Samuelsen og Konsortium skal ikke faa Lov til upaataalt at forgøge noget vedrørende Fiskerne som ikke passer, og vi vil lade Hr. Sekretæren i Føroya Fiskimannafelag vide, at hans Imodegaaelse af Hans Nielsens Skildring af vore Kaar ikke finder Sanktion hos den menige Fisker paa Færøerne. Vi kan ikke, mens vi er ved Sekretæren undlade at bemærke, at hans, i sin Troppen op i Købmændenes og Redernes Geled, himlen op om, at Hans Nielsen virkelig har vovet at benytte Ordet »Slaver« om frie Færøfiskere, ikke er uden komisk Virkning, naar man ihukommer Sekretærens Sprog fra 1922, da han finder Anledning til at benytte selsamme Udtryk i sin Proklamation af Socialismen som eneste Udvej af Uføret.

Samtidig som vi ikke vil und-

lade at sige Folketingsmand Hans Nielsen Tak for hans Røren op i Andedammen, tillader vi os herved at bede nærværende Blad om Plads for et Par Ord til Bekræftelse af de faktiske Forhold, der paa ingen Maade afkræfter Hans Nielsens Fremstilling, men som er ikke saa lidt anderledes end hvad Føroya Fiskimannafelags Sekretær, Kjølbros, Chr. Holm Jacobsen, »Arbejder i Føroyatiðindia« og Andreas Samuelsen vil give det Udseende af. Apropos »Arbejder«. Hvorfor anonym? Det skulde vel ikke være saaledes, at »Arbejder« er identisk med en Ikke-Arbejder, der har Skriveklov, for med sine tankestregede problematiske Indlæg at værges sin Købmands- og Rederstand ved den ikke særlig tiltalende Krigslist, at føre sine Hug i Modstanderens Klæder. Produktet er i hvert Fald af den Beskaffenhed, at enhver Arbejder vil frabede sig Æren af Forfatterskabet.

At Fosterbrødrene Kjølbros og Chr. Holm Jacobsen træder saa drabelig frem paa Arenaen kan vi forstaa, eftersom førstnævnte direkte er trukket ind i Debatten. Men de Herrer kan ikke bestride, at det er et Faktum, at uden for Thorshavn er Kontanter saa godt som ukendt, at Forretningstilværelsen paa Færøerne er Byttehandel, Arbejde og Fisk for Mel og diverse Varer til ublu Priser, at Kjølbros og S. P. Petersens Eff. benytter sig af egne monopoliserende Blikpunge. Forklaringen om, at disse Blikpenge er anskaffede for at spare Kontorarbejde og ikke beror paa manglende Kontanter af ordentlige lovgyl-dige Menneskepenge er alt for let købt. Hvorfor gaa over Aaen for at hente Vand? Naar man har tilstrækkelige Kontanter af lovhjemlede Penge skulde man tro, at Betaling med dem maatte være mindst lige saa godt egnet til at spare

Kontorarbejde som Benyttelsen af Blikpenge, der ikke er gangbare i Forretningstilværelsen.

Fosterbrødrenes overlegne Kritik af Isvirki og Isvirkihaadene forekommer os lidt malplaceret, naar der er Tale om Isvirkihaadene, idet de to Herrer jo selv er stærkt inde paa Fiskeriet og folgelig maa have Tiltro til dets Muligheder. Det skal saaledes bemærkes, at Hr. Jacobsen har ladet installere Vaadfiskeredskeer i et af sine Skibe. Manden gør altsaa netop det samme som er Planen med Isvirkihaadene.

Det er ikke mere end man kan forstaa, at Isvirki har sine Vanskeligheder i disse vanskelige Tider. Men vi maa forvort Vedkommende sige at vi ikke kender noget til Udleveringen af Papirbevis fra Isvirki istedet for Penge. Derimod kender vi til, at Fiskerne ved, hver Leverance af Fisk til Isvirki, erholder et Kopi af Vægtnote-ringen, saa at de selv hjemme kan udregne, hvad der tilkommer dem. Dette er gjort for Kontrollens Skyld og burde ikke give Anledning til Kritik. Fiskerne i Hove kan i hvert Fald give Isvirki det Skudsmaal, at de har erholdt Fiskene betalt kontant. Kontanter er ikke kendt her i Bygden, hvor for det ikke alene at erholde Fiskene kontant, men ogsaa bedre betalt er noget nyt og for os ukendt Forhold, som alle gode Færinger af Hjerte ønsker maa vedvare, thi det vil betyde en Ære for den færøske Fisker. Erholdende Kontanter er man en fri Mand, der kan disponere ca. 50 til 75 % billigere med sine Indkøb til Livets Ophold. Det er derfor vort Haab og Ønske at de Herrer slet dulgte Haandlatter maa blive til Skamme.

Det konkrete i Sagen er, at Hans Nielsens Fremstilling af de fortvivlede Forhold er rigtig. Vi vil ikke ved denne Lejlighed indlade os paa en Debat om, hvorvidt Købmændene og Rederne med god Vilje er Skyld i Misæren. Vi vil gerne tro, at de er stedt i trænge Sko, og at det for manges Vedkommende er rigtig »at Viljen har de vel, men at udføre den kan de ikke«. Ifald Forholdet stiller sig saaledes, forekommer det os ikke saa lidt »stormandsligt« naar Hr. Kjølbros i sit drabelige Angreb paa Isvirki, der vist ikke paa nogen Maade har lagt sig ud med ham, optræder som en i den Grad stor Mand, at han har Raad til med et flot Haandslag at feje Statens Andel i

Fornyselsen af den færøske Fiskerflaade, samt Støtte til nye Forsøg, til Side som intetsigende mod hans Penge. Vi tillader os at anse det for mere upertunt i disse trænge Tider til ikke at være slet saa stor paa det. Staten har i de sidste Aar bevilget ikke ubetydelige Beløb som Laan til Fiskeriet, og vi mener at vort Hovederhverv som er Fiskeriet, har ikke blot haft det fornødent, men fremdeles i endnu større Grad trænger til Statens Imødekom-menhed, selv om denne ogsaa omfatter Andelsbevægelsen. Vi kan nemlig ikke give Hr. Kjølbros, Chr. Holm Jacobsen og Meningsfæller Medhold i, at Staten er paa den forkerte Side ved ogsaa at støtte den nu over hele Verden om sig gribende Andelsbevægelse. Ide og Rammer er maaske særlig egnede for de enkelte smaa og store Producenter, hvortil vi i al Beskedenhed henregner os. Hvorfor himle op om Hans Nielsens Udtalelse, at Isvirkiprincippet er det eneste rigtige, og skal Fiskerne gøre sig Haab om bedre Tider maa de gaa sammen Vej som de Bønder og Arbejderne rundt omkring i Verden nu gaar: Kooperati-onens, Sammenslutningens Vej. Hvis Købmændene — der er vist mange, der nu gør det — har indset Betydningen af Sammenslutningen, vilde Forholdene maaske være anderledes i Dag baade for dem og Fiskerne. De vilde saa maaske ikke være saa afhængig af de udenlandske Storkøbere som de nu er, og Fiskerne vilde maaske heller ikke være udsat for at vente et helt Aar og længere efter Afregning og — det som værre er — Gang paa Gang i den

Tandlæge BREND
træffes 11-5. Telf. 114.

Útbjóðan.

Keypmenn kunu, innan 30. decbr., í ár, geva boð uppá útflygjan av ymiskum handilsvor-um, ið nýtast skulu frá 1. jan-uar til 30. juni 1931. Greinlig-ari frágreiðing fæst við at snúgva sær til formannin.

Nevndin fyri Sjúkrahúsinum
i Hoydølum.

Grad at være neglerede, at deres Ret til Overværelse af Vejningen, af Fiskene under Lan-dingen samt det, at deres Part ikke maa røres uden deres Sanktion, fuldstændig har været ladet ude af Betragtning, idet Landingen af Mandskabets 35 % ikke saa sjældent sker uden Mandskabets Vidende og Sank-tion.

Hvorfor ikke se Sandheden i Øjnene? Den er dog, at Fiskernes økonomiske Kaar ikke kan siges at være stort bedre end Slavens, og at alle Erhvervslivet paa Færøerne er inde i en Misære. Hvis der ikke ved en fælles Bestræbelse sker en Forandring til det bedre er det vanskeligt at forudsige Konsekvenserne af Sammenbrudet, der saa uægerligt vil komme.

Hans Nielsen og enhver dansk eller færøsk Mand, der uden Omsvøb betegner Forholdene som de er, samtidig som de gør deres yderste for at undgaa Fare, bør have Fiskernes Tak og Haandslag.

Hove den 10. December 1930.

Hans Hammer. Oliver Bech.

Kun
1 Kr. 75 Øre
hele
Kvartalet.

Naar man vil holde et baade godt og billigt Ugeblad, er
Ugens Nyheder
det rigtige. — »Ugens Nyheder« bringer god og formøjelig Læsning og Masser af praktiske Raad og Anvisninger, som kan være til stor Nytte i den daglige Gerning i en vanskelig Tid som vor. Bestil »Ugens Nyheder« nu hos Posten eller Bladforhandleren.

KLAKKSVÍKAR MASKINSNÍÐKARAVIRKI

Vindeygur, hurðar og trappur
og annað maskinsníðkaravirki.
Tekningar og yvirlög til hús fáast eisini.

MÁLTR. 61